

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Êr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Sinodul eparchial aradan.

Sedința III.

ținută în Arad, la 11/23 Aprile a. c. la 10 ore a. m.
Președinte: Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Ioan Mețian. Notar: Dr. Traian Putici.

Presidiul prezintă următoarele esibite:

a) Proiectul de statut pentru pensionarea funcționarilor consistoriali dela ambele consistorii din Arad și Oradea-mare și a profesorilor seminariali din Arad;

b) Raportul delegațiunii congresuale despre starea afacerilor sale din a. 1894;

c) Propunerea d-lui Dr. George Popa pentru regularea dotațiunilor funcționarilor diecesani.

Să transpun la comisiunea organizătoare.

d) Rugarea parohiei Păușa pentru ajutor la renovarea bisericii de acolo;

e) Rugarea preotului Atanasiu Suciș din Labașinț pentru ajutor anual de 200 fl.;

f) Rugarea preotului George Dudulescu din Mierșig pentru d'a i-să ierta datoria de 100 fl la fondul preoțesc.

Să transpun la comisiunea petiționară.

Deputații Ioan Papp și Ioan Beleş cer concediu; cel dintâi pe întreaga sesiune sinodală, cest din urmă pe 6 zile.

Concediul cerut li-să acórdă.

La propunerea presidiului, sinodul substituie în locul notariului Dr. Liviu Marcu Concediat pe întreaga sesiune pe Vasile Goldiș.

Deputatul Dr. Traian Putici propune: ca din incidentul trecerii din vieță a neuitatului Archiepiscop al Bucovinei Dr. Silvestru Morariu Andrievici, sinodul să-și exprime condolența la consistoriul arhiepiscopesc din Cernăuți.

După ce presidiul împărtășesce, că din a sa parte imediat după ce a primit trista șcire despre această pierdere ireparabilă a bisericii surori din Bu-

covina, a adresat Consistoriului arhiepiscopesc din Cernăuți o telegramă de condolență.

Sinodul luând această împărtășire la cunoștință, și privind propunerea de urgentă, numai decât decide în unanimitate: a da espresiune condolenței sale la Consistoriul arhiepiscopesc din Cernăuți prin o adresă în scris a cărei redactare să concrede biroului.

La ordinea zilei urmăză referada comisiunei epitropesce asupra raportului general al senatului epitropesc dela consistoriul din Arad. Raportor: Dr. Ioan Suciș.

Cetindu-să raportul — în general să ia la cunoștință.

La desbaterea specială:

Punctul 1. din raportul consistorial, din care se vede, că în a. 1894 s'a împărțit 2763 de piese, aparținătoare la competența acestui senat; ér din a. 1893 au rămas în restanță 86, deci de tot 2849 de piese; dintre cari s'au rezolvit în 35 de ședințe, și pe cale presidială de tot 2663; și că 100 piese au rămas neresolvite — la propunerea comisiunei, să ia spre scire cu adausul, că sinodul își exprimă dorința, ca și asesorii esteri ai acestui senat să participe cât de des la ședințe; ér Consistoriul să aviseză de a purta pe viitor evidență separată, din care să se pótă și, că cine și câte piese a referat în acest senat.

Punctul al 2, că în decursul a. 1894 s'a cumpărat domeniul din Fekete-Györös (Giriș) și Fekete Toth, în estensiune de 652 jugere ung. cu prețul de 75.000 fl. pe sama fondului preoțesc diecesan — la propunerea comisiunei să ia cu aprobare la cunoștință.

Punctele 3 și 4 despre vinderea unui 1/8 de sesiune pământ din Sămbăteni lui George Străjiciu de acolo cu prețul de 500 fl.; și vinderea unui 1/8 de sesiune pământ din Chișineu cu prețul de 701 fl 87 cr. Să iau la cunoștință.

Punctul 5, în care se arată, că în decursul a. 1894, comuna bis. Șiria a cumpărat 3/8 sesiune pă-

mânt cu 2605 fl 55 cr.; parochia Nereu a cumpărat 4 jughere pământ cu 1250 fl; comuna bis. Bo-deșei a cumpărat pământ în preț de 300 fl; parochia Firigihaz a cumpărat 42 jughere de pământ cu prețul de 5250 fl; parochia Mehala a cumpărat pe sama bisericii 5¹/₂ jughere pământ cu 1650 fl; parochia Ghiroda a cumpărat 2¹/₄ jughere cu 380 fl; și că parochia Parța a cumpărat cu 1400 fl un iatravilan pentru zidirea s. biserici de acolo, — Să ia cu plăcere la cunoștință.

La punctul al 6-lea, privitor la raționiniile bis. cult. și fundamentale ale parochiilor, din care se vede, că aceste socoți au intrat de tot neregulat; și la punctul al 7-lea din raportul consistorial, din care apare, că nici preliminarele bis.-cult. și fundamentale a-le parochiilor încă n'au încurs regulat în a. 1894 — spre censurare și aprobare de către Consistor — sinodul decide: ca Consistoriului să-i se impună datorința, de a purcede cu cea mai mare rigóre față de toate organele negligente și renitente în acest obiect, având a executa cu strictețã concludul sinodal de sub Nr. 121/1894.

Punctul al 8-lea despre fondurile și fundațiunile comunelor bis. din eparchie — Să ia spre șcire.

Din punctul al 9-lea se vede, că mănăstirea H.-Bodrog în a. 1894 a avut venit de 14.819 fl 85 cr., spese de 13.188 fl 09 cr., prin urmare venit curat de 1631 fl 76 cr., care adaugându-se către remanența din anul trecut de 13.276 fl 05 cr. face suma de 14.907 fl 81 cr.; din carea apoi dându-se fondului gimn. 5125 fl a rămas la finea a. 1894 starea cassei cu 9782 fl 81 cr.

Acest raționiu revădit și aflat în ordine, la propunerea comisiunei — Sinodul îl ia spre șcire, cu adausul, că Consistoriul se tindă a satisface concludului sinodal de sub Nr. 122/1894.

La punctul al 10-lea din raportul consistorial, referitor la socoțile tipografiei diecesane, din cari rezultă, că tipografia a avut în a. 1894 un venit curat de 2609 fl 78 cr., care adaugându-se la activul dela finea anului 1893 în sumă de 33096 fl 80 cr., starea averei la finea anului 1894 face 35.706 fl 58 cr. Comisiunea propune, ér Sinodul ia acest raționiu la cunoștință cu adausul, că Consistoriul se avisază a îndruma administrația tipografiei, ca pe viitor să evite după puțină creditările, și să efectuească comandele de publicări numai după primirea taxelor prescrise; ér în ce priveșce pretensiunile vechi neincasate, i-se impune Consistoriului datorința, de a continua cu rigóre încasarea lor, având a face în proxima sesiune sinodală propunere motivată pentru ștergere a acelor pretensiuni, cari s'ar dovedi de neincasabile.

Cele cuprinse în p. 11 al raportului consistorial în care se arată, că alumneul din Timișóra a avut dela 1 August 1893 și până la 31 Iuliu 1894 venite de 2468 fl 29 cr. spese de 2467 fl 17 cr. așadară un prisos de 1 fl 12 cr. — Comisiunea propune și sinodul decide a se lua la cunoștință.

Punctul 12, din raportul consistorial arată, că raționiniile fondurilor și a fundațiunilor s'au censurat de Consistor.

Comisiunea epitropescă le-a revădit și a constat, că starea fondurilor și a fundațiunilor este următoarea:

A. Starea fondurilor și a fundațiunilor administrate și mai înainte la Consistoriul din Arad.

I. F o n d u l g e n e r a l. Starea fondului la finea a. 1893, 14052 fl 54¹/₂ cr. intrate în anul 1894 42543 fl. 71 cr., în total : 56596 fl 25¹/₂ cr., erogațiuni în anul 1894, 44531 fl. 80 cr., rămâne active la finea a. 1894, 12064 fl 45¹/₂ cr.

Constatând comisiunea, că Consistoriul a satisfăcut numai în parte, însărcinărilor din concludul sinodal Nr. 126/1894 p. a) și b) cu privire la încasarea restanțelor la acest fond și la restituirea anticipațiunilor date în esmisiuni și alte afaceri administrative, Sinodul decide:

1. Consistoriul și în special senatul epitropesc al acestui Consistor se face responsabil pentru neîmplinirea concludului sinodal susatins, având a purta aceea răspundere în prima linie referenții acestui senat, ér comisiunea scontrătoare se fie autorisată, a exercia pe viitor o cont.oă specială asupra acestui fond;

2. Că Consistoriul și în special senatul epitropesc se avisază a îngriji ca sumele, ce se anticipază din bugetul consistorial în cause de esmisiuni să se încaseze, respective restituie, după ce cauzele, pentru cari s'a dat anticipațiunile, s'au rezolvit prin decis sau sentință ridicată la valóre de drept.

Ședința a IV.

S'a ținut în 11/23 Aprilie 1895 la 4 ore p. m. Președinte: Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Ioan Meșianu. Notar: Dr. Traian Putici.

După cetirea și autenticarea protocolului ședinței a II, urmează la ordinea șilei continuarea referadei comisiunei epitropeșci asupra raportului general al senatului epitropesc din Arad.

La continuarea debaterii speciale asupra fondului general — Sinodul luând la cunoștință, că în a. 1894 pe sama școlei de fete din Arad, s'a dat suma de 800 fl. aduce următorul decis:

a) se avisază Consistoriul, ca se încaseze cu cea mai mare rigóre restanțele de până aici în taxele de întreținere atât la școla de fete cât și la seminar și alumneu; ér pe viitor se reguleze această afacere așa, că să nu mai obvină restanțe.

b) Consistoriului i-se impune datorința, ca pe viitor se evite a acoperi spesele de întreținere a unor edificii — cari nu formează proprietatea fondului general și a căror venite nu se folosesc spre alimentarea acestui fond, din venitele ce încurg la acest fond; având fieșce-care fond și fundațiune a acoperi spesele sale din venitele proprii.

c) Consistoriul primește însărcinarea, ca studiind și constatând până la proxima sesiune sinodală, cari fonduri și fundațiuni și cu cât datoresc la fondul general sub titlu de spese făcute în favo- rul lor să prezente la sesiunea viitoare a acestui si- nod un proiect motivat în care să se arăte modali- tatea de a restabili echilibrul acestui fond.

II. Fondul instruct episcopesc.

1) Starea fondului la finea a 1893: 7047 fl. 15 cr. 2) Întrate în a. 1894: 337 fl. 49 cr. În total 7384 fl. 64 cr. 3) Erogate în a. 1894: 168 fl. 67 cr. Averea la finea a. 1894 7215 fl. 97 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire cu adausul, că să avizează Consistoriul a în- cassa în termin de un an suma de 1420 fl. 01 cr., ce se arată între activele acestui fond sub titlu de „sidoxia episcopescă intercalară“ ér încât n'ar putea-o încassa totă, să facă sinodului proxim propunere de ștergerea ei dintre active.

III. Fondul seminarial diecesan.

1) Starea la finea a 1893: 7064 fl. 94 $\frac{1}{2}$ cr. 2) Întrate în a 1894, 11003 fl. 10 cr. În total 18608 fl. 04 $\frac{1}{2}$ cr. 3) Erogate în a. 1894: 9005 fl. 04 cr., rămâne la finea anului 1894 activul de 9603 fl. 01 $\frac{1}{2}$ cr. — Să ia spre șcire, însărcinându-se Consistoriul să îngrijescă, ca pe viitor spesele case- lor ce formează proprietatea acestui fond să nu mai crească la o sumă ce nici decât nu stă în proporție cu venitele acestor realități; tot ast-feliu să fie cu grije și la spesele seminariale de întreținere; și în fine ca pe viitor, să se suscêpă între activele ace- stui fond și casa din strada Forray, adecă fostul in- stituit ped.-teol. în valóre de 30.000 fl.

IV. Fondul pensiunilor învățăto- reșci. 1) Starea la finea anului 1893, 8979 fl. 87 cr. 2) Întrate în a. 1894: 1140 fl. La olaltă 10.119 fl. 87 cr. 3) Erogațiuni 390 fl. Activa la finea a. 1894, 9729 fl. 87 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia la cu- noșcință aprobând și ștergerea sumei de 340 fl. din pretensiunile acestui fond ca neîncasabile; ér la încassarea celorlalte restanțe Consistoriul să îndrumă a purcede cu cea mai mare strictetă, având a ra- porta despre rezultat proximului sinod ordinar.

V. Fondul capelei Arad-Gai. 1) Sta- rea la finea a. 1893, 545 fl. 91 cr. 2) Întrate în a. 1894, 180 fl. 99 cr. În total 726 fl. 99 cr. 3) Erogațiuni în a. 1894, 180 fl. 99 cr. Starea la finea a. 1894, 545 fl. 91 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire.

VI. Fondul bibliotecii prepara- ndiale. 1) Starea la finea a. 1893, 591 fl. 43 cr. 2) Întrate în a. 1894: 28 fl. 39 cr. În total 619 fl. 82 cr. Averea la finea anului 1894, 619 fl. 82 cruceri.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire.

VII. Fondul sinodal congregual.

1) Starea cu finea a. 1893: 7500 fl. 14 cr. 2) Întrate în a. 1894, 534 fl. 60 cr. În total 8034 fl. 74 cr. Averea la finea a. 1894: 8034 fl. 74 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia la cu- noșcință.

VIII. Fundațiunea Patriciu P o- p e s c u 1) Starea la finea a. 1893, 437 fl. 52 cr. 2) Venitul pe a. 1894, 20 fl. 98 cr. În total 458 fl. 50 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire.

IX. Fundațiunea Popovici Paffy

1.) Starea la finea a. 1893, 15,028 fl. 40 cr. 2) Întrate în a 1894, 864 fl. 41 cr. În total 15892 fl. 81 cr. 3) Erogațiuni în a. 1894, 1450 fl. 63 cr. Starea la finea a. 1894, 14,442 fl. 18 cr.

Comisiunea propune și Sinodul primesce a să lua spre șcire, cu adausul ca pe viitor să se trans- pună fondului general din acest fond numai 300 fl., ca ast-feliu creșcerea acestui fond să nu fie împie- decată.

X. Fundațiunea George Popa de Teiuș. 1) Starea cu finea a. 1893, 1050 fl. 47 cr. și tot atâta și la finea a. 1894.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia la cu- noșcință, că Consistoriul a regulat afacerea conform decisului Sinodal din a. tr. de sub Nr. 126/894 p. X. și decide: ca și pe viitor să țină Consistoriul acéstă fundațiune în evidență, suscepându-o și pe mai departe în conspectul fundațiunilor, însă fără de a face rațiociniu special.

XI. Fundațiunea Forray din So- borșin. 1) Starea la finea a. 1893, 850 fl. 31 cr. 2) Întrate în a. 1894, 40 fl. 29 cr. În total 890 fl. 61 cr. 3) Erogațiuni în a. 1894 12 fl. 60 cr. Averea la finea a. 1894, 878 fl. 01 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire.

XII. Fundațiunea contelui Al- m á s s y din Chitighaz. 1) Starea la finea a. 1893, 1732 fl. 88 cr. 2) Venitul pe a. 1894., 84 fl. 40 cr. În total 1817 fl. 28 cr. 3) Erogate în a. 1194, 82 fl. 21 cr. Averea la finea 1894, 1735 fl. 07 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia la cu- noșcință.

XIII. Fundațiunea Gavril Faur din Lipova. 1) Starea la finea a. 1893, 1539 fl. 15 cr. 2) Venitul pe a. 1894, 77 fl. 96 cr. În total 1617 fl. 11 cr. 3) Eșite în a. 1894, 77 fl. 96 cr. Averea totală la finea a. 1894, 1539 fl. 15 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire, avisându-se Consistoriul, ca în privința acestei fundațiuni să procedă conform conclusului sinodal luat la fundațiunea George Popa de Teiuș, adecă a o suscepe și pe viitor în conspectul fundațiunilor, însă fără de a face rațiociniu special.

XIV. Fundațiunea Gavril Faur din Oradea-mare. 1) Starea la finea anului 1893, 7150 fl. 51 cr. 2) Venitul pe a. 1894, 319 fl. 87 cr. În total 7470 fl. 38 cr. 3) Erogate în anul 1894, 240 fl. 30 cr. Averea la finea a. 1894, 7230 fl. 08 cr.

Comisiunea propune și — Sinodul ia spre șcire.

XV. Fundațiunea Ana Iorgovici Ebesfalvay. Starea la finea a. 1893, 5281 fl. 2) Venitul în anul 1894, 648 fl. 85 cr. În total 5929 fl. 85 cr. 3) Erogate în a. 1894, 517 fl. 19 cr. Averea la finea a. 1894, 5412 fl. 66 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia spre șcire.

XVI. Fondul diecesan de asigurare contra focului. 1) Starea la finea a. 1893, 20,031 fl. 21 cr. 2) Intrate în a. 1894, 5390 fl. 44 cr. În total 25,421 fl. 65 cr. 3) Erogățiuni în a. 1894, 300 fl. Averea la finea a. 1894, 25,121 fl. 65 cr.

La propunerea comisiunii — Sinodul ia cu plăcere la cunoștință rezultatul obținut cu încassarea restanțelor la acest fond.

XVII. Fondul gimnasial diecesan. 1) Starea la finea a. 1893, 2011 fl. 81 cr. 2) Venitul pe a. 1894, 5101 fl. 82 cr. Averea la finea a. 1894, 7113 fl. 63 cr.

Sinodul la propunerea comisiunii — ia spre șcire.

XVIII. Fundațiunea Teodor Papp. 1) Starea la finea a. 1893, 66,855 fl. 75 cr. 2) Venitul în a. 1894, 9666 fl. 57 cr. În total 76,522 fl. 32 cr. 3) Erogate în a. 1894, 11,745 fl. 16 cr. Averea la finea a. 1894 : 64,777 fl. 16 cr.

Comisiunea propune și — Sinodul ia spre șcire cu adausul, că se avisază Consistoriul a evita pe viitor creditările; a porcede cu strictetea recerută la încassarea restanțelor, și a îngriji după putință și de micșorarea speselor acestei fundațiuni.

B. Fondurile foste comune. I. Fondul bisericesc-clerical. 1) Starea cu finea a. 1893, 395,174 fl. 88 cr. 2) Venitul pe a. 1894, 31343 fl. 50 cr. În total 426518 fl. 38 cr. 3) Erogate în a. 1894, 24525 fl. 06 cr. Averea la finea a. 1894, 401,993 fl. 32 cr.

(Va urma.)

Cuvânt funebral

rostit de predicatorul bisericeii catedrale Dr. **Stefan Saghin** cu ocaziunea înmormântării Eminenței Sale I. P. S. Domn **Archiepiscopului și Metropolit Dr. Silvestru Morariu-Andrievici.**

„S'a sfișit“

Ioan 19,30.

Ilustritatea Văstră D-le Conte și President al țării!

Prea venerabil cler archidieceșan!

Mult întristată adunare!

Așadară totuș a sosit óra cea fatală, óra de nenorocire grozavă, cu care voia preasântă a atotpu-

ternicului D-șeu ne-a cercat tocmai în zilele luminate ale Învierii D-lui și Mântuitoriului nostru Is. Chr.

Pecând petreceam săptămâna mare cu cetiri și cântări triste, aducându-ne aminte de sântele patimi ale Mântuitoriului nostru, ni sosiau mereu vești din ce în ce mai neliniștitoare despre suferințele capului bisericeii noastre.

N'a căutat cruda mórte nici la rugile noastre fierbinți, pe cari neincetat le înălțam la tronul îndurării dđ. pentru însănătoșarea și îndelungata Sa viață, n'a căutat nici la virtuțile sale strălucitoare, nici la demnitatea Sa înaltă, ci spre durerea noastră generală, spre pierderea noastră grozavă, ni s'a vestit Luni a doaua đi de învierea D-lui scirea sdrobotóre: „s'a sfișit, s'a sfișit.“ A trecut la cele eterne acela, care de provedința dumneșeșcă a fost hotăirit, se ni fie „bárbatul doririlor“ și se conducă cu „mână tare și cu braț înalt“ destinele acestei de Dumneșeu scutite archidieceșe în restimp de 15 ani.

Înalt Prea Sântia Sa păr. nostru Archiepiscop și Mitropolit al Bucovinei și Dalmației dl. Dr. Silvestru Morariu-Andrievici a adormit în Domnul în vârstă de 77 de ani, în anul al 52 al preoției Sale.

Sa stins, s'a stins pentru totdeuna lumina agerului ochiu, care tóte le privighia și le pătrundea, a amuțit pentru totdeuna aceea gură, de care neincetat resunau bisericile noastre, aducând laudă și prémărire lui Dumneșeu prin cântări și învățături, pentru totdeuna a încetat se mai bată inima, care de o potrivă cuprindea cu iubire pre toți fiii șei spirituali, pe întreaga sa turmă cuvântătoare.

Nu este, nu este vr'un cuvânt, fie încă atât de puternic și de elocuent, care se fie în stare se verse în inimile noastre sdrobite balsamul de mângăere și de alinare pentru cumplita noastră durere. Amărăciunea și durerea noastră este cu atâta mai grea, pierderea noastră cu atâta mai simțitoare, cu cât privirea noastră, ori încotro ne întórcem, întimpină ochi scâlțați în lacrimi și fețe întristate de adâncă durere.

Ah! spuneți-mi, Instristaților auđitori!, spuneți-mi, ce a causat acéșta serbare strălucită, dar plină de jale? Ce a umplut de simțeminte dureroșe inimile nobile? Orfani și vėduve, pentru ce curg lacrimile vóstre? Bėtrâni și șeraci, pentru ce priviți cu jale și suspinați? — Rspunde, rspunde la acéșta tu sicriu mut, și învălit în jale! Rspunde, nu ai ascuns tu în tine un luceafăr minunat, care pe orizonul bisericeii noastre o viață întregă a luminat și luminând s'a consumat? Pentru ce jelesce acest st. altariu? pentru ce stă învălită în flor de doliu strana archierescă? Pentru ce resună astăđi pare că mult mai trist decăt ori când, sunetul lugubru al clopेतelor bisericilor lui Dumneșeu? — Pentru că conducătorul st. altariu, mirele iubit al bisericeii, ángerul înțelepciunii și al păcii a sburat înderėt la Părintele etern, de unde a fost trimis.

Ce însemnéază luminele, ce ard împrejurul aces-

tui catafale, abia mai vârsând flacără palide? Aceste sunt scînteiele rătăcite, ce spun murind, că a apus o rață binefăcătoare din sôrele adevărului vecinic. — Pentru ce sunt pline de jale inimele clirului și poporului acestei archidecese? Pentru că a pierdut fala sa, pe părintele său cel mai bun, pentru că după cum dice Ieremie prorocul, „a picat, a picat coroana capului nostru.“

Dacă poporul lui Israil, caruia încă nu-i răsărise sôrele adevărului etern în totă mărirea sa, l-a plâns și l-a pns la locaș vecinic de repaos pre Samuil prorocul, vestitoriul credincios al cuvîntului d-deesc, păzitoriul puternic al credinții și al legilor ce-tătenesci și stêlp tare al neamului său, — noi ôre creștinii, cărora ni s'a descoperit adevărul etern prin Is. Chr. în totă strălucirea sa, noi ôre se nu avem mai scumpă datorie a da tributul nostru de sacră reverință cătră osemintele aceluia, care și-a sacrificat într-aga sa viață pentru binele nostru? Și ôre vocea credinții noastre, când se trezește ea mai tare, când ne îndemnă ea mai tare a solvi acest sacru tribut, decât atunci, când se întêlnesc ochii nostrii cu jalea generală despre o nefericire, ce a atins o țară într-egă, când vedem inaintea noastră stema moralității noastre într'un bărbat mare, a cărui activitate și memorie nemuritoare este cunoscută înaintea ômenilor și înaintea lui Dumnezeu.

Da! activitatea defunctului e cunoscută înaintea ômenilor și înaintea lui D-șeu. Nu voiu, și inima mea este și prea sdrobotită de durere și amărăciune că se pot înșira aici, după obiceiul panegiricilor, tôte faptele mărețe ale repăosatului; acesta s'a făcut de alții la multe alte prilejuri în mod mult mai eloquent. Ajungă se relevez în acest moment, că nici o instituțiune pentru creșterea poporului în credință și întru frica Domnului, nici o instituțiune de cultură de binefacere, de progres, care a esistat și esistă în țară, n'a remas, fără ca scopurile ei se nu fi fost îmbrățișate și promovate de răposatul cu căldura și zelul unui mecenate.

Dar precum lumina, după legile fizice, trebuie să steie în o depărtare corespunzătoare ca se pôtă fi pștrunsă și de folos pentru ochiu, așa trebuie să se lămurască și faptele defunctului prin mediul unui timp mai îndelungat, și atunci abia ne vom puté da samă de dênsele după adevăr și dreptate. Istoria archidecesei și a patriei noastre va trebui se afe un loc frumos pe paginile sale pentru înscrierea numelui lui Silvestru, ear noi fiii săi spirituali se depunem la sicriul său juruință solemnă, că vom binecuvînta totdeauna memoria lui, că vom stărui să imităm pilda cea frumoasă de preot după rânduiala lui Melchisedec și de patriotism luminat, ce ni-a dat'o El.

Ai trecut I. P. Sănțite părinte la cele eterne. Sufletul tēu nobil se află acuma în ceata archireilor bisericeii creștine înaintea scaunului celui atotputernic cărui i-ai servit.

Privesce de pe scaunul fericirii tale în jos spre

acest pământ și precum în viața acésta te rugai din adîncul inimei tale pentru tōți și pentru tôte, așa și acuma adă-ți aminte de Prealuminatul împératul și regele nostru Francisc Iosif I. și de într-aga casă domnitoare și rōgă pre atotputernicul, ca să-i dăruiască viață îndelungată spre fericirea popórelor sale. Adă-ți aminte de archidecesa Ta și de turma ta cuvîntătoare, pe care atâta le-ai iubit și care te jălesc cu jale atât de adâncă. Adă-ți aminte de tōți aceia, cari veghiază în demnitățile și oficiile lor pentru binele poporului și te rōgă ca se aibă viață fericită întru servirea dreptății. — Adă-ți aminte de tōți și de tôte și-i binecuvînteză.

Amin.

Predică

pentru sêrbătórea sfântului marelui mucenic Georgiu.

Aduceți-vé aminte de mairii voștrii, cari v'au grăit cuvîntul tui Dșeu și privind la sevrșirea vieței lor, se le urmați credința (Evr. 13,7)

Iubiți Ascultători!

Sfânta noastră biserică, maica cea bună a sufletelor noastre s'a îngrijit și să îngrijesce totdeauna de binele sufletesc al fiilor sei. Și pentru a-i întări în credință, nădejde, și dragostea lui Christos, a făcut mai multe orândueli bune introducînd sfințele sêrbătóri, întru amintirea evenimentelor sante întru amintirea acelor cari au fost martori oculari a acelor evenimente și întru amintirea acelor cari pentru mărturisirea credinței în unul născut Fiul lui D-șeu pentru lucrările lor neobosite întru lășirea și întărirea bisericeii lui Christos, au meritat cununa nevestejită a eternelor lăcașuri. Unii ca aceștia să asemănă cu singuraticile stele de pe bolta cerescă, căci alta este mărirea sôrelui, alta mărirea lunei și alta mărirea stelelor, căci stea de stea se deosebește în mărire (I. Cor. 15,41). Precum se deosebesce stea de stea în mărire și strălucire, tocma așa se deosebesc sêrbătórite memoriei sfinților lui Dșeu mucenici, după cum s'au distins dînsii în virtuți în zelul și activitatea lor, și după cum au sciut ei pune talantul încredințat lor dela Domnul în serviciul de obsce, spre a ajunge la scopul final: fericirea omului și preamărirea lui D-șeu.

În ziua de astăzi maica noastră bis. sêrbéză o și însemnată în istoria primitivă a creștinismului, ziua unui mare și înflăcărat luptător, a sfântului Georgiu, pre carele Dșeu pentru virtuțile sale l-a făcut cetățen împreună cu ângerii și onorat cu apostolii despre a cărui prelăudată sântenie a vieței spre a adauge la sântenia și religiositatea DVóstră, voiu se vorbesc, despre vieța sfântului Georgiu cu scopul acela de a vă îndemna și pre DVóstră la o vieță sfântă, cinstită și placută înaintea lui Dșeu și a ômenilor.

Trei sute de ani de arêndul sîngerase biserică lui Christos sub sabia păgână, și totuș cupa suferințelor încă nu se umpluse deplin. În decursul atâtor deci de ani sângele martirilor a curs păraie pentru sarcina și jugul lui

Christos despre care ȳice însuș Isus Christos „jugul meu este bun și sarcina mea este ușoră“ (Mat 11,30.) Și totuș împărații păgâni nu-și îndestuleau pofta de sânge. În toate părțile nu se auȳiau, decât țipetele maicelor desperate, decât vaietele a-lor mii de suflete, ce deplângeau sângele celor nevinovați: se părea că un nou Irod ordonase măcelul de estîrpire și asupra noului Sion cel rescumpărat cu scump sângele lui Christos. La răsărit a început șirul martirilor cu diaconul Ștefan; la apus cei doi apostoli Petru și Pavel cădură victima nesățiosului Nerone; la mĂdădi renumitul Episcop Ciprian în urma celor mai grozave torturi și-dădu sufletul în mânilor Creatorului său s. a.

Urmările acestor întâmplări amare a ajuns și pre sfântul mucenic Georgiu, carele eșind din armată, s'a numit comis (Eparch, adecă domn de provincă, carele se ȳicea și stratilat.) Pe acest timp domnea Dioclețian și Maxente (287—305) pe când se rădică a ȳecea și cea mai cumplită gĂnă generală, contra creștinilor a căror biserici din imperiul roman fuseră ruinate, cărțile sfinte arse,  r clerul a fost espus celor mai grele torturi; aruncați în temnițe și condamnați la mórte. Însuș sfântul Georgiu, pentru-că a mărturisit pe Christos nevoind a-se lepăda de Dinsul prin nici un feliu de amăgiri l'au întemnițat mărturisind deșertăciunea și neputința șidolilor, a suferit maltratări de mórte; dar prin dumnezeescul ajutor al unui ânger s'a făcut sănătos și a mărturisit înaintea împăratului dimpreună chiar și cu împăratesa Alexandra, și pentru aceea a fost bătut fără nici o milă cu vîne de bou uscate.

Ah Dumneșeule! Crăncene au fost acele brutalități, cum s'au bătut păstorii T i, înprăștiind turma, răpindu-i bisericei un adevărat și neinfrișat luptător. Pe sfântul Georgiu îl aresteză. Înse temnița rece nu a răcit dragostea lui cătră Christos, nici l-a slăbit în credință ci mai v rtos a strigat cu s. apostol Pavel „înse nici de una, nu bag s ma nici de vieța mea numi-o socotesc scumpă, fără numai se sevîrșesc alergarea mea la bucuria și slujba, care am luat dela Domnul Isus, a mărturisii evangelia m rirei lui Dumneșeu (Fapte 20, 24).“ Astfeliu învață sfințenia și lucra acest luminător mare al popórelor; propagatoriul evangheliei, carele urmând pre Christos, nu cerea nici o isbândă, ci respălătesce cu bine și celor ce-i fac rău, rogându-se: „D mne nu le pune în sarcina lor acest păcat“ (fapte 7, 60). După cum ne spune sinacsariul șilei, împăratul ca se-i cerce puterea sfântului Georgiu a șis se învieze pre cei de mult timp îngropați. Și făcend sfântul rugăminte a înviat un mort, carele s'a închinat sfântului și a mărit Dumneșeirea lui Christos. A întrebat împăratul pe acest mort că cine e, și când a murit? A răspuns, că este dintre cei ce au trăit mai nainte de venirea lui Christos și că a ars în foc de atăția ani. Prin ac stă minune mulți s'au înmulțit și s'au întărit în credința lui Christos. Observând împăratul acésta ordonă se i-se taie capul sfântului Georgiu. Un ast-fel de finit avu acest bărbat rezolut și pătruns de puterea evangheliei Domnului. Dar sufletul seu locuesce

în fericire (Psl. 25, 15), căci „păstoriul cel bun își pune sufletul pentru oile sale.“ (Ioan 10, 11).

Vedem Iubiți Ascultători, că vieța lui e plină de bărbăție, tărie și vitejie, că basa și isvorul celorlalte multe fapte bune, dătătoare de fericirea vremelnică și vecinică ce trebuie se o avem pururea în vedere, de  rece bărbăția nu se cuprinde în tăria trupescă cu care s'a premărit Hercules, Samson și alții, cari s'au luptat cu sălbăticiile seu cum a fost Ipoliu, carele cu minunata statură trupescă a spăim ntat pre toți tinerii; căci de ar sta în puterea trupescă, atunci și animalele ne-ar întrece. Că bărbăția cea sufletescă se cercă, carea multe rabdă; mult ostenește pentru drept și adevăr; deșteptă ochii din somnul cel rău, arătând calea cea dr ptă cătră binele obștesc dupa care tot-deuna se va reintorce cu inima plină de m ngăiere și cu fața veselă ca flórea c mpului la surusul dulce al s relui, care resare tuturor pentru întarire în Domnul, pentru ca se cun șcem și să ne închinăm numelui Lui celui s nt. Pe un ast-fel de vit z îl îmbracă toți s. apostoli și sfinții părinți cu armele dumnezeesci, încunjurat de adevăr, întărit cu dreptate; mânilor ii-sunt prov șute cu paloșul, carele e cuv ntul lui Dumneșeu,  r capul cu cununa de m ntuire.

Cu asemenea calități a fost înzestrat sfântul Georgiu, carele s'a mutat dela noi, a părăsit lumea, că n'a fost din lume: însă credincioșii cari cu credință sevîrșesc amintirea lui nu l-au uitat nici acuma după mórte, a cărui suflet nobil plin de mărire se bucură în ceriu de fructele ostenelelor sale;  r urmatorii lui se-i urmeze în credință și fapte, căci „ca maslinul vor odrăsi și ca ciparosele se vor înălța“ (I. Sir.) ȳicend cu psalmistul „bucurați-vă dreptii întru Domnul dreptilor li se cuvine laudă.“

Și acum Iubiți Ascultători petrecend cu inima evlaviosă ac stă s ntă și însemnată și vă întreb se p te un suflet mai mare o inimă mai bună și mai nobilă dec t acesta? judecați înșive și vă convingeți. Urmați exemplul lui, și dacă nu în alt mod cel pușin prin cercetarea continuă a sfinței și protect rea n strei biserice și prin serbarea acestei șile se c ntăm și se înălțăm la ceriuri umilite rugăciuni, ca Tatăl nostru cel ceresc, care bine a voit a lua la sine pre servul seu ostenit se se îndure a nu ne lăsa pre noi săraci de asemenea conducători buni și consciu de chiemarea lor, ci cu darul seu se întăresc  pre urmatorii acestuia, ca întru asemenea energie și virtute se lucreze în via Domnului, sporind rodul ostenelelor; ca astfeliu continuu mergend din putere în putere la lumina faptelor bune, v șend  menii acestea, se m rlesc  pre Tatăl nostru cel ce tronază în ceriuri ca se caute din înălțime, binecuv ntând poporul seu prin trimiterea preste el pre sfântul seu Duh, luminând mintea lui pre cum a luminat pre toți apostolii și sfinții părinți ca pricepend mandatele Tale se te premăresc  în vecii vecilor. Amin.

Ucurișiu 1895.

Aureliu Moșiu.

D I V E R S E.

† *Necrolog.* Înregistrăm cu durere, că illustra d-nă Iosefina Mocsonyi de Foen născută baronesă Brudern, văduva fericitului întru aducere aminte bărbat al bisericii și națiunii noastre Antoniu Mocsonyi de Foen și mama ilustrului d-nu Zeno Mocsonyi de Foen a trecut la cele eterne în 26 Aprilie nou în etate de 84 de ani. Decedata a fost una dintre cele mai valoroase și mai iubite matrône ale familiei Mocsonyi.

Esprimându-ne condolența față de ilustra familiă Mocsonyi rogăm pre Dumnezeu, ca sufletul răposatei în Domnul să-l așeze în lăcașurile dreptilor. În veci amintirea ei!

* *Incontra curentelor contrarie religiunii* s'a pronunțat prin un valoros și memorabil discurs Eminentia Sa, primatul rom. catolic Claudiu Vaszary ținut în prima Maiu calend. nou a. c. cu ocaziunea deschiderii adunării generale a societății sfântului Stefan. Din acest valoros discurs înregistrăm aici următoarele: „poporul, carele nu are altă evangeliă, decât codicele de legi, poporul, carele n'are altă consciință, decât téma de poliția, poporul, carele nu are alt Dumnezeu, decât statul, nu va sci nici odată, ce este ordinea socială, și ce este iubirea de patrie.“

* *Religia și știința.* Acum câtă-va vreme s'a deschis între savanții francezi, o discuție foarte importantă, asupra faptului, dacă știința s'a ținut de promisiunile pe cari ea le-a dat, dacă ea a corespuns aspirațiilor, speranțelor, ce a deșteptat în lumea întrégă.

Unii savanți francezi, fără să tăgăduiască marile progrese realizate de știință, constată însă prea mică cantitate de fericire ce ea a împărțit în lume, și conchide că în războiul ce de un secol e deschis între religie și știință acésta din urmă a rămas învinsă.

Religia singură pôte să dea resolvirea marelor probleme ale universului, ea singură ne pôte spune, „ce suntem noi,“ „unde mergem,“ și „ce trebuie să facem.“ Religia ajutată de morala creștină, a eșit triumfătoare dar, din lupta la care știința le-a provocat.

Știința la rândul ei, își recunoște slăbiciunea forțelor sale. Ea mărturisește că ori-ce progres științific îndepărtază și mai mult cucerirea întregului adevăr; că la ori-ce pas pe care'l face înainte, orizonturile care i-se desfășoră, se lărgesc. Din totă lumea, astăzi, savanții sunt care recunosc mai mult, întinderea nemăsurată a necunoștinței lor.

Dar dacă s'a probat infinitatea ridiculă a omului în mijlocul universului; dacă noi știm că pământul nostru nu este decât un neînsemnat atom în sistemul solar, dacă cunoștem că și acest sistem solar, e un nimic în lumea stelelor vizibile, și la urmă, că și acésta lume a stelelor vizibile se pierde în infinitatea spațiului; de unde avem, cine a stabilit ore, toate aceste măsuri de nimicnicie și ignoranța noastră?

De sigur că știința; și ea făcându-ne să cunoștem

necunoștința noastră, infinitatea noastră ridiculă, a făcut deja prin acésta, foarte mult.

* *Productiune teatrală* împreună cu joc arangéză tinerimea română gr. or. din Ghiroda în 23 Aprilie. Începutul la 6 ore séra.

* *O bibliotecă uriașă.* Două milioane de cărți aședate pe regale de o lungime de 45 kilometri. Aprôpe de necređut — dér totuș e adevărat! Atât conține museul britanic din Londra. După raporturile oficiale, în anul trecut au folosit 200.000 de persoane acésta mare bibliotecă națională pentru cetirea de cărți și peste 16.000 pentru cetirea de țiare și reviste. În a. 1893 cetiră numai 194.102 persoane cărți și 14.747 țiare și reviste englese și străine. Colecțiunea de cărți în anul din urmă s'a înmulțit cu 45.942 cărți și broșuri, la cari mai sunt de a-se adaoga 63.631 reviste, 4944 opuri musicale, 2168 scrieri volante, 2108 rapôrte din parlament, 175.200 țiare englese, 20.913 țiare străine și 100 tomuri de jurnale străine. În total biblioteca se înmulți cu 315.006 opuri. În sala de lectură, care cuprinde 400 de jilțuri, și al cărui tavan îl întrece numai cel din Panteonul Romei, se află 60 000 volume. Întréga bibliotecă împreună cu biblioteca regală cuprinde 2.000.000 de volume.

* *Nenorocire pe mare.* Se serie din Odessa, că vaporul Kotzebue, aparținătoriu unei societăți de navigațiune, între Sevastopol și Odessa s'a ciocnit cu vasul de războiu rusesc „Penderaklia,“ ce mergea de la Nikolajeff spre Odessa. În urma loviturii crâncene vaporul s'a cufundat imediat. Vasul de războiu încă a suferit mult în urma ciocnirii; cu toate acéste, i-a succés să salveze viața a 27 mărinari din personalul vaporului, 5 marinari însă și-au aflat mórtea în valuri. Causa ciocnirii a fost neglijerea regulilor de navigațiune.

* *Goethe și Lessing.* Poetul Goethe nu fuma și era dușman al fumătorilor. Într'un cerc de prietini el a susținut, că adevărații ómeni culți și bine crescuți n'au fumat în viața lor. El nu crede, de exemplu, că Lessing a fumat vre-odată. Lessing pe atunci nu mai trăia, deci nu putea să fie întrebat, decât fuméză ori nu. Unul dintre prietini însă, vestitul bibliotecar Ebert, a scris o scrisóre către gazda lui Lessing, o femeie bătrână, la care criticul stase mai mulți ani. Ebert a întrebat'o decât Lessing fuma. „Da, să fumeze și să scrie totă ziua, atâta scia domnul Lessing, încolo nu era de nici o trebă și nu pricepea nimic.“

* *O invențiune „fin de siècle.* Înainte de a se strecura în vecinicie acest secol al vaporului și electricității, dat ni-a fost ca să mai putem admira încă una dintre cele mai grandioase invențiuni, care de sigur va descepta cel mai mare și mai legitim interes.

Pentru noi românii, acésta minune a acestui „fin de siècle“ e cu atât mai interesantă, cu cât inventătoriu ei e un român. Numele acestui fericit inventătoriu este Constantin Andronic, mechanic în Bucuresci, ca atare prea bine cunoscut în totă România.

Simpaticul nostru confrate, care e și nepot al marelui mecenat Andronic din Sibiu, în trecerea sa spre

România a fost atât de gentil, de s'a prezentat și în localitățile redacțiunii noastre, unde ni-a demonstrat prin un aparat în miniatură ingenioasă sa invențiune. Acesta într'adevăr se pare că e menită de a produce pe terenul mecanicei o totală schimbare.

Dar eată în câteva trăsături generale descrierea invențiunii. Acesta e o mașină cu o putere care ecuivalază cu puterea alor 12 cai; mașina acesta pe baza mecanismului său se învârtă neconținut — un fel de perpetuum mobile — earna și vara, ziua și noaptea. Desigur că numai după studiu îndelungat și muncă neconținută a putut să ajungă inventatorul la acest rezultat admirabil. După cum am cetit prin diferite ziare cu deosebire din Helveția („Zürcher Post“, „Tagblatt der Stadt Zürich“ etc. etc.) s'a oferit domnului Costi Andronic 100.000 de franci pentru patenta invențiunii sale. D-sa însă a preferit mai bine, ca însuși să dirigeze construcțiunea mașinei și apoi singur să o pună în vânzare. Mai că e de prisos să mai spunem, că invențiunea acesta a fost aprobată din partea tuturor inginerilor, precum bunăoră din Anglia, Austria, Franca, Germania și Helveția.

Cu deosebire atragem atențiunea asupra acestei invențiuni a proprietarilor de mine din munții apuseni, cari de aci încolo nu vor mai fi avisați la apă pentru steamurile lor.

După cum am fost informați, o asemenea mașină are să coste 3000 fl., scrie „Drept.“

Nr. 178—1895.

A n u n ț.

Opul „Date istorice privitoare la familiile nobile române,“ Tom. I. și II., de Ioan Cav. de Pușcariu, apărut sub auspiciile „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român,“ se poate procura direct dela biroul Asociațiunii (Nagy-Szeben, Mühlgasse 8), dela toate librăriile noastre din Sibiu și dela librăria N. Ciurcu din Brașov, pelângă următoarele prețuri:

Tom. I. (separat)	2 fl.
„ II. „	4 fl.
ambele tomuri deodată cu	5 fl., v. a.

Sibiu, 18 Aprilie 1895.

Biroul Asociațiunii.

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea postului preoțesc-invătătoresc din Lăpușnic, se scrie concurs cu termen de alegere pe 14/26 Mai c.

Emolumintele sunt: a) dela postul preoțesc: una sesiune pământ în venit anual de 256 fl. v. a. Un intravilan 10 fl., birul câte una spane cucuruz de fie-care casă 57 fl., venitele stolari 77 fl., la olaltă: 400 fl. v. a. b) dela postul invătătoresc: în bani 100 fl., patru jugere pământ 20 fl., conferință 5 fl., scripturistica 5 fl., șase orgii lemne aduse în curtea școlei, și grădină de legumi.

Recurenții pe lângă prescrierile pentru chemarea preoțescă, vor avea a documenta și calificațiunea rece-

rută pentru cea invătătorescă, ér recurrencele lor ajustate-cuviincios le vor subscrerne Reverendissimului Domn administrator protopresbiteral Lucian Șiepețianu în Kiszetó, având dênșii a se presenta în vr'o Duminecă ori sêrbătore în biserica locală spre a-și arêta desteritatea în ti-pie și cântare.

Lăpușnic, 18/30 Aprilie 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: LUCIAN ȘIEPEȚIANU, m. p. adm. protopresbiteral și înșpect. cerc. de școle.

Pentru vacanta parochiă de clasa III. din Nadăș în protopresbiteratul Butenilor prin acesta se escrie concurs cu termen de alegere la 23 Mai c. st. v. adecă a treia și de Rusalii.

Venitele parochiei sunt: una sesiă de pământ arătoriu și fênaț, bir dela 200 căși, un intravilan și stolele-usuuate.

Recurenții în restimpul concursului se vor presenta-vre odată în biserică și-și vor arêta desteritatea în oră-toriă ori cântare.

Nadăș, din ședința comitetului parochial ținută în: 6/18 Aprilie 1895.

Pascu Popovicu, m. p.

Ioan Popovicu, m. p.

notariu.

președinte.

În conțelegere cu mine: C. GURBANU, m. p. protopop.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pe baza conclusului aprobătoriu al Ven. Consistoriu dto 28 Februaru a. c. Nr. 1150 se escrie de nou concurs de licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a bisericei gr. or. rom. din Sarcea-rom., protopresbiteratul B.-Comloș, comitatul Torontal, sub aceste condițiuni:

Prețul esclămării este 6571 fl 08 cr.

Comuna bisericescă, dă numai cărămida arsă trebuincioasă.

Licitanții au a depune înaintea licitațiunii, carea se va ține în Sarcea-rom, la 4/16 Mai la 10 ore a. m. vadiul de 10% din prețul esclămării.

Planul, specificarea precum și alte condițiuni, se pot vedé la oficiul parochial gr. or. rom. în Sarcea.

Sarcea-română, la 17/29 Aprilie 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter.

Comitetul parochial pe baza conclusului aprobătoriu al Ven. Consistoriu dto 22 Martie a. c. Nr. 1981 escrie concurs de licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a școlei gr. or. române confesionale din Checheș, protopresbiteratul Belințiu comitatul Timișiu, sub următoarele condițiuni:

Prețul esclămării este 1500 fl. v. a.

Comuna bisericescă dă numai cărătura materialului.

Licitanții au să depună înaintea licitațiunii, carea se va ținea la 7/19 Mai c. în Checheș la 10 ore a. m. vadiul de 10% din prețul esclămării.

Planul specificarea, precum și alte condițiuni, se pot vedea la oficiul parochial gr. or. rom. în Checheș.

Checheș, 18/30 Aprilie 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: LUCIAN ȘIEPEȚIANU, m. p. adm. protopop.